

توضیحی پیرامون حمله‌های گسترده هفته‌های اخیر

علیه نهضت آزادی ایران و جنبش دانشجویی کشور

در چند هفته اخیر، حملات علیه نهضت آزادی ایران و طیف وسیعی از انجمنها و سازمانهای دانشجویی قوت و شدت بیشتری گرفته است. در این مدت، بسیاری از افراد و شخصیت‌های متعلق به جناحهای مختلف، از سردبیران روزنامه‌ها گرفته تا اعضای شورای نگهبان و وزرای اسبق و سابق اطلاعات به موضعگیری علیه نهضت آزادی پرداخته، ضمن ایراد انواع تهمتها و نسبت دادن مطالب خلاف واقع، نگرانی خود را از خطر بهره‌برداری نهضت آزادی از موقعیت کنونی کشور گوشزد کرده‌اند. در این میان، موضعگیری ناشیانه برخی از سازمانهای سیاسی درون حاکمیت و مدعی حمایت از برنامه‌های آقای خاتمی در حمله به دفتر تحکیم وحدت و نهضت آزادی ایران و قرار دادن این دو در کنار جناح راست و منافقین بیش از همه بحث‌انگیز بوده است.

مطرح کردن هر یک از این حملات و دادن پاسخ جداگانه به هر یک از این دروغها و افتراءات نه ضروری و نه مفید است. کسانی که این مطالب را مطرح کرده و می‌کنند، خودشان آنها را باور ندارند و بهتر از هر کس به بی‌پایه بودن ادعاهایشان آگاهی دارند. در شرایط کنونی ایران، حتی افرادی با اطلاعات کم سیاسی نیز می‌دانند که هیچ وجه تشابهی میان منافقین و نهضت آزادی و یا دفتر تحکیم وحدت و سایر انجمنها و نهادهای جنبش دانشجویی وجود ندارد. همه می‌دانند که موانع اساسی موفقیت آقای خاتمی چه گروهها و نیروهایی هستند.

بنابراین، به جای پاسخگویی به این اتهامها و نسبت‌های بی‌اساس باید به بررسی دلیل و انگیزه این حملات پرداخت.

انگیزه حملات گروهها، شخصیتها و منابع وابسته به جریان راست و محافظه‌کار تا حدود بسیار زیادی روشن است. اما همصدایی جریانها و گروههای مدعی حمایت از آقای خاتمی و جنبش جامعه مدنی برای چیست؟ آیا این همنوایی به علت ترس از فرایند تحولات سیاسی ایران و جهت‌گیری‌های آن نیست؟ یکی از ویژگیهای حرکتی که در دوم خرداد بروز و تجلی برونی پیدا کرد، بر هم زدن آرایش نیروهای سیاسی ایران و تقسیم‌بندی‌های مرسوم و رایج "چپ سنتی، راست مدرن و..." و "خودی و غیرخودی" بر اساس مشارکت در قدرت می‌باشد. در شرایط کنونی، تنها معیار قابل قبول و ممیز تقسیم نیروهای سیاسی - چه در بیرون و چه در درون حاکمیت - اعتقاد و باور عملی به حق حاکمیت ملت و رکن جمهوریت نظام است.

برخی از نیروها و گروههای سیاسی هنوز نتوانسته‌اند مواضع، جایگاه و پایگاه سیاسی خود را با این معیار و با شرایط جدید هماهنگ و تنظیم کنند و از این نکته غافلند که جنبش دانشجویی در ایران دو ویژگی

مهم دارد: ویژگی اول آنکه دانشگاه‌های ایران طبقاتی نیستند و دانشجویان تنها به یک قشر یا گروه خاص جامعه تعلق ندارند. دوم آنکه دانشجویان نماینده همه طبقات یا قشرهای اجتماعی ایران هستند و هرگونه بیان یا اقدام از سوی آنان بیانگر خواسته‌ها، نیازها و شرایط ویژه سیاسی جامعه است. این دو ویژگی زمینه‌های اصلی استقلال عمل جنبش دانشجویی را فراهم کرده است. چنین استقلالی همواره جنبش دانشجویی را در طول عمر دانشگاه‌های ایران چند گام جلوتر از احزاب و گروه‌های سیاسی در دفاع از حقوق ملت قرار داده است. بنابراین، تجلی خواسته‌های مردم در جنبش دانشجویی از اهمیت ویژه‌ای به لحاظ دفاع از توسعه سیاسی برخوردار است. طبیعی است که این استقلال خواهی مورد خشم همه کسانی قرار گیرد که نزدیک به دو دهه دانشگاه‌ها را ابزار قدرت خود کرده بوده‌اند. از گروه‌هایی نیز که بر خلاف برنامه رئیس جمهوری برای توسعه سیاسی، هنوز جامعه را به دو بخش درون حاکمیت یا "خودی" و بیرون حاکمیت یا "غیرخودی" تقسیم می‌کنند، دور از انتظار نیست به خاطر موضع‌گیری‌های پریشان خود فقدان جایگاه شایسته‌ای را در جنبش مستقل دانشجویی احساس کنند و نسبت به تشکلهای دانشجویی بغض و کینه نشان دهند.

از یادمان نرفته است که نیروها و گروه‌های خودی درون حاکمیت دانشگاه‌ها را در سال ۶۰ تعطیل کردند و سپس با یک برنامه بسیار دقیق، استادان و دانشجویان را با معیارهای تنگ گروهی گزینش نمودند و بخش قابل توجهی از ظرفیت دانشگاه‌ها را به عنوان سهمیه به نهادهای خودی اختصاص دادند. کمیته‌های انضباطی دانشجویان و استادان و نمایندگان ویژه مقام رهبری در همه جا تمام حرکت‌های دانشجویی را زیر نظر قرار داده بودند. اما ناگهان مشاهده می‌کنند که هیچکدام پایگاهی در میان دانشجویان ندارند. حال اینان چه کسی یا گروهی را باید ملامت کنند و انگشت اتهام به سوی کدام حزب و جریانی باید دراز نمایند؟ آنها دیواری کوتاه‌تر از دیوار نهضت آزادی نیافته‌اند. بنابراین به جای نگاهی به درون و مرور و ارزیابی سیاستها و اعمال گذشته خود، فرافکنی می‌کنند؛ از یک سو لبه تیز حملات خود را به طور گسترده متوجه نهضت آزادی ساخته‌اند و از سوی دیگر، جنبش دانشجویی را متهم به پیروی و حمایت از نهضت یا همسویی با آن می‌سازند. این نکته اخیر حکایت از یک شگرد کهنه و از کار افتاده دیگری نیز دارد. تصور آنها این بوده که با چنین ترفندی، جنبش و تشکلهای دانشجویی و در رأس آنها دفتر تحکیم وحدت را به واکنش انفعالی و موضع‌گیری علیه نهضت آزادی وادار سازند. اما جنبش دانشجویی نشان داد که بسیار آگاه‌تر از آن است که اینان تصور می‌کرده‌اند.

اگر چه موضع‌گیری‌های ناشیانه برخی از گروه‌ها و جریانهای خودی درون حاکمیت با استقبال گرم و جانانه‌ای از جانب محافظه‌کاران روبرو شد، اما به نظر نمی‌رسد که بتواند موجب نرم شدن آنها و دادن امتیازی به این گروه‌ها و جریانها در انتخابات مجلس ششم بشود، ضمن این که در عمل باعث جدا شدن هر چه بیشتر این نیروها از نسل جوان شده است.

بنابراین، به نظر می‌رسد که در شرایط کنونی تمام تلاش محافظه‌کاران و گروه‌های فشار ایجاد پراکندگی در جبهه موسوم به دوم خرداد و تشدید اختلافات بین نیروهای درون حاکمیت و احزاب و گروه‌های مستقل بیرون از حاکمیت اما وفادار به جامعه مدنی است. وارد کردن فشار بر احزاب و مطبوعات مستقل و جنبش دانشجویی بخشی از این برنامه است.

در چنین شرایطی، کلیه نیروهای مدافع جامعه مدنی وظیفه دارند که با درک شرایط حساس موجود از هرگونه حرکت اختلاف‌انگیز که منجر به تضعیف جبهه جامعه مدنی گردد، خودداری کنند و توجه داشته باشند که هرگونه مصالحه‌ای خارج از قواعد بازی تحت عنوان "خودی و غیرخودی" باعث افزایش قدرت و فشار محافظه‌کاران، گروه‌های فشار و حامیان آنها - که منتظرند جبهه دوم خرداد یک گام به پیش، دوگام به پس بردارد - خواهد شد.

نهضت آزادی ایران در شرایط حساس کنونی کشور که محافظه‌کاران، انحصارطلبان و دشمنان ملک و ملت با تنگ‌ترکردن فضا برای مطبوعات، ایجاد تنش و سلب آرامش و امنیت در جامعه، درصدد مقابله با فرایند توسعه سیاسی و تحقق حاکمیت ملت و اجرای اصول معطل مانده فصول سوم، پنجم و هفتم قانون اساسی بویژه در آستانه انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی می‌باشند، همگان را به خویشنداری و پرهیز از هرگونه اقدامی که موجب تشنج و ناآرامی در فضای جامعه شود دعوت می‌نماید. بر این اساس، نهضت آزادی ایران در موقعیت کنونی از پاسخگویی به این گونه حملات، تهمتها و تحریفها که واهی بودن و بطلان آنها برای مردم آگاه ایران آشکار است، جز در موارد ضروری، خودداری می‌نماید. ملت شریف و رشید ایران خدمتگزاران و بدخواهان خود را به خوبی از هم تمیز می‌دهد و همان گونه که در موارد حساس با رأی خود اعلام نظر کرده است در آینده هم چنین خواهد کرد.

نهضت آزادی ایران